

Sygn. akt I ACa 1253/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Rafał Dzyr (spr.)
Sędziowie:	SA Teresa Rak SA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa K. G.

przeciwko Kołu Łowieckiemu „(...)” w C.

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 8 czerwca 2015 r.

sygn. akt I C 1464/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustala nieważność uchwały nr (...) zarządu Koła Łowieckiego „(...)” w C. z dnia 18 października 2013 r. o zawieszeniu powoda w prawach członka tego Koła i uchwały nr (...) walnego zgromadzenia członków Koła Łowieckiego „(...)” w C. z dnia 11 maja 2014 r. oraz zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1007 (jeden tysiąc siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania zażaleniowego;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1565 zł (jeden tysiąc pięćset sześćdziesiąt pięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

SSA Teresa Rak SSA Rafał Dzyr SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt I ACa 1253/17

UZASADNIENIE

Powód K. G. w pozwie złożonym w dniu 4 czerwca 2014 r., skierowanym przeciwko Kołu (...) w C., wniósł o ustalenie nieważności uchwały nr (...) zarządu Koła Łowieckiego „(...)” w C. z dnia 18 października 2013 r. o zawieszeniu powoda

w prawach członka tego K. i uchwały nr (...)walnego zgromadzenia członków Koła Łowieckiego „(...)” w C. z dnia 11 maja 2014 r. Ponadto, wniósł o zasądzenie od pozwanego 1007 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. akt I C 1464/14, oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest członkiem pozwanego Koła Łowieckiego „(...)” w C.. W dniu 14 października 2013 r. powód, wraz z innymi członkami K. - W. O. (1) i W. O. (2), brał udział w polowaniu. Z powodem przebywał również A. C., który samochodem zawiózł myśliwych do ambon rozmieszczonych w różnych miejscach. Po zakończeniu polowania, około godziny 21:00, A. C. i powód pojechali po pozostałych myśliwych, czekających przy swoich ambonach. Samochód w nocy jechał z włączonymi światłami. W pewnym momencie koło ich samochodu pojawił się samochód, w którym byli łowczy J. S. i G. K.. J. S. krzychał do powoda, że samochód prowadzony przez A. C. jeździł „w jedną i drugą stronę”. Powód został wezwany na posiedzenie w dniu 18 października 2013 r. zarządu Koła Łowieckiego „(...)” w C., na którym postawiono mu zarzut polowania w dniu 14 października 2013 r. ze sztucznym światłem z jadącego samochodu. Powód zaprzeczył temu zarzutowi i wyjaśnił, że nie polował z jadącego samochodu i nie używał podczas polowania sztucznego światła. Miał natomiast małą latarkę podpiętą pod broń (...), przeznaczoną do szukania postrzałka. Zarząd pozwanego podjął w tym samym dniu uchwałę nr (...) z dnia o zawieszeniu powoda w prawach członka Koła na okres 12 miesięcy. W uzasadnieniu uchwały powołano się na naruszenie przez powoda § 4 pkt. 1 i § 6 pkt. 2 ust. 4 Regulaminu polowań. Powód w dniu 11 listopada 2013 r. złożył odwołanie zarzucając pozbawienie go prawa do obrony i nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego. Walne zgromadzenie członków pozwanego Koła Łowieckiego „(...)” w C. w dniu 11 maja 2014 r. odebrało wyjaśnienia od W. O. (1) i W. O. (2), a następnie podjęło uchwałę nr(...), utrzymującą w mocy uchwałę zarządu o zawieszeniu powoda w prawach członka Koła.

Sąd Okręgowy ustalił wyżej opisany stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków A. C., W. O. (1), W. O. (2), które to zeznania uznał za wiarygodne.

Sąd pierwszej instancji dokonał oceny powództwa przez pryzmat art. 58 § 1 k.c. i stwierdził, że uchwały zarządu i walnego zgromadzenia nie były sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. prawo łowieckie w wersji obowiązującej w dacie podejmowania tych uchwał i dlatego oddalił powództwo.

Powód w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, zarzucając naruszenie prawa materialnego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt I ACa 1320/15, oddalił apelację powoda i zasądził od niego na rzecz pozwanego 135 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd drugiej instancji przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy za własne. Sąd ten uznał, że powód nie wykazał interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c.

Powód w skardze kasacyjnej wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Uznając skargę kasacyjną za uzasadnioną, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 24 maja 2017 r., sygn. akt III CSK 155/16, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy stwierdził, że na podstawie art. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2014 r. poz. 228) w niniejszej sprawie należy uwzględnić stan prawny obowiązujący przed wejściem w życie noweli, tj. przed dniem 21 kwietnia 2014 r. Regułę tę, odnoszącą się do spraw o utratę członkostwa w kole łowieckim, stosuje się również do spraw dotyczących zawieszenia w prawach członka koła łowieckiego, a to z uwagi na porównywalne konsekwencje wynikające z obydwu tych sankcji.

Na mocy art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego w brzmieniu obowiązującym do dnia 21 kwietnia 2014 r., w sprawach dotyczących nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany mógł – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego – dochodzić swych praw przed sądem. Uregulowanie to urzeczywistniało prawo do sądu, o którym mowa w art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, umożliwiając dochodzenie przed sądem powszechnym żądań o ustalenie lub nieistnienie stosunku prawnego lub prawa wynikającego z członkostwa w Polskim Związku Łowieckim lub kole łowieckim, niezależnie od tego, jak zostało sformułowane żądanie zainteresowanego.

W nawiązaniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r., K 21/11, Sąd Najwyższy uznał, że sankcja zawieszenia w prawach członka koła łowieckiego nie ma charakteru wewnątrzorganizacyjnego. W związku z tym, ochronie sądowej podlegają roszczenia będące konsekwencją zastosowania owej sankcji takie, jak ochrona praw majątkowych, dobrego imienia członka PZŁ oraz koła łowieckiego oraz wolności zrzeszania, które prawo łowieckie poręcza.

W niniejszej sprawie powód legitymuje się interesem prawnym w wytoczeniu, na podstawie art. 189 k.p.c., powództwa o ustalenie. Przez interes prawny powoda należy rozumieć potrzebę prawną uzyskania ochrony, wynikającą z podjęcia przez organy pozwanego Koła Łowieckiego uchwał, które były dla niego krzywdzące. Upływanie okresu zawieszenia, o którym mowa w zaskarżonych uchwałach, przed zakończeniem sprawy było prawnie irrelevantne dla oceny powództwa pod kątem istnienia tego interesu.

Ingerencja organów pozwanego Koła Łowieckiego w prawa majątkowe i niemajątkowe powoda podlega kontroli sądowej, w ramach której weryfikacji wymaga kwestia wystąpienia okoliczności wskazanych w uchwale, stanowiących podstawę do wymierzenia sankcji oraz ocena, czy zastosowana kara była adekwatna do stwierdzonych przewinień.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia Sąd Apelacyjny przyjął za własne. Ustalenia te są wystarczające do rozstrzygnięcia sporu. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego, wydanym w niniejszej sprawie, należało zweryfikować okoliczności, na podstawie których powód został zawieszony w prawach członka Koła Łowieckiego. W protokole posiedzenia Zarządu pozwanego z dnia 18 października 2013 r. (k. 47-48) zapisano, że zarzuty dotyczyły dwóch kwestii: polowania w dniu 14 października 2013 r. przy sztucznym świetle z jadącego samochodu oraz podpięcia do broni (...) latarki. Po zapisaniu odpowiedzi powoda na postawione pytania, zaprotokołowano: „Ze względu na duże rozbieżności w wersjach wydarzeń oraz brak chęci przyznania się do winy Zarząd podjął uchwałę o zawieszeniu kol. (kolegi K. G.) w prawach członka Koła na okres 12 miesięcy.” Zarząd pozwanego w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wskazał, że przyczyną zawieszenia było naruszenie przez powoda § 4 pkt. 1 oraz § 6 pkt. 2 ust. 4 Regulaminu polowań. Pierwszych z tych przepisów stanowi: „Do wykonywania polowania dopuszcza się używanie wyłącznie urządzeń optycznych, w których obraz celu powstaje w świetle naturalnym i nie jest przetwarzany przez urządzenia elektroniczne, przy czym znak celowniczy w urządzeniu optycznym może być podświetlany”. Drugi przepis mówi o tym, że „podczas polowania zabrania się wykorzystywania m.in. luster i innych urządzeń oślepiających”. Przepisy te zostały zacytowane w odwołaniu powoda z dnia 7 listopada 2013 r. od uchwały zarządu do walnego zgromadzenia (k. 56-57). Obydwa te zarzuty nie zostały udowodnione przed Sądem. W tym zakresie ciężar dowodu obciążał

pozwanego, którego organy, uznając zarzuty za uzasadnione, zastosowały wobec powoda sankcję będącą w istocie karą dyscyplinarną. Pozwany nie sprostął ciężarowi dowodu. Tymczasem powód, nie ograniczając się do zaprzeczenia postawionym mu zarzutom, wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań trzech świadków uczestniczących w polowaniu, którzy potwierdzili jego wersję przebiegu polowania. Powód i pozostali myśliwi oraz kierowca samochodu w sposób logiczny wyjaśnili, dlaczego jeździli samochodem po lesie z włączonymi światłami oraz dlaczego powód posiadał latarkę podpiętą pod broń (...). Wersja ta nie potwierdziła zarzutów o polowaniu przez powoda z naruszeniem zasad ujętych w Regulaminie polowań. Pozwany nie skorzystał z prawa zgłoszenia w toku postępowania świadków, których twierdzenia stały się podstawą do sformułowania zarzutów i podjęcia zaskarżonych uchwał. Zawarte w protokole posiedzenia zarządu stwierdzenie, że skoro wersje były bardzo rozbieżne, a powód nie przyznał się do winy, to trzeba było powoda zawiesić w prawach członka, nie tylko nie stanowiło podstawy do zastosowania sankcji, ale nawet nie pozwalało na uznanie powoda winnym zarzucanych mu czynów. Wysłuchanie przez walne zgromadzenie uczestników polowania nie znalazło odzwierciedlenia w uzasadnieniu uchwały. W tej sytuacji, motywy podjęcia uchwały o utrzymaniu w mocy uchwały zarządu pozostają nieznane. Dlatego też, niezgłoszenie przez pozwanego wniosku o przesłuchanie innych świadków zdarzenia zupełnie uniemożliwiło potwierdzenie jego wersji, co uzasadniało wyeliminowanie z obrotu prawnego uchwał opartych na niepotwierdzonych okolicznościach. W niniejszym postępowaniu oznaczało to stwierdzenie ich nieważności.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że powództwo uwzględnił.

O kosztach postępowania należało orzec na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., nakazując pozwanemu zwrócenie kosztów poniesionych przez powoda na opłaty sądowe i koszty zastępstwa procesowego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Na koszty postępowania przed Sądem Okręgowym w łącznej kwocie 1007 zł złożyły się opłaty sądowe od: pozwu (600 zł) i zażalenia (120 zł) oraz opłata od pełnomocnictwa (17 zł), wynagrodzenie adwokata za pierwszą instancję (180 zł) i udział w postępowaniu zażaleniowym (90 zł).

Na koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego w łącznej kwocie 1565 zł złożyły się: opłata od apelacji (600 zł), opłata od skargi kasacyjnej (600 zł), wynagrodzenie adwokata w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym (365 zł).

SSA Teresa Rak SSA Rafał Dzyr SSA Grzegorz Krężolek